

Предик А.А. (2022) *Методика ознайомлення молодших школярів з вишивкою при вивченні технологічної освітньої галузі в початковій школі / Вишиванка – національний обєріг єднання українців, символ нескореності і волі: Матеріали Міжнародного бієнале, присвяченого всесвітньому Дню вишиванки, м. Чернівці, 19 травня 2022 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. 123 с. С.87-91.*
<http://elemed.chnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/08/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-2.pdf>

Предик Аліна Анатоліївна

*Доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти,
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кандидат педагогічних наук
м. Чернівці*

**МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З
ВИШИВКОЮ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В
ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Українська вишивка – є одним із найпопулярніших видів декоративно-ужиткового мистецтва, який протягом багатьох століть формувався, розвивався та удосконалювався. Сьогодні виконання вишивки практикується на будь-яких матеріалах та тканинах, починаючи з найтонших тканин (льон, шовк) і завершуючи шкірою та ін. Українська вишивка виконується двома способами (машинним та ручним). Цінність роботи становить виконання вишивки в нетрадиційних техніках комбінування різноманітних додаткових матеріалів: бісеру, різних фактур ниток, леліток, тасьми, стрічок, коштовного каміння та різних видів швів. У вишивці яскраво розкривається душа українського народу, його прагнення до захисту та краси. [1].

Методика ознайомлення молодших школярів з вишивкою має своєрідні специфічні особливості, які обов'язково включають, як зміст розвитку творчих здібностей школярів, їх інтересів та захоплень, так і правил дотримання техніки безпеки при роботі з необхідними матеріалами. Сам процес ознайомлення з вишивкою в початковій школі має бути поступовим, і він є довготривалим, завдяки своєрідній технології виконання. Завдання вчителя запропонувати

молодшому школяру різноманітність технік вишивання, що сприятиме відображенню у виробках неповторності навколишнього світу, прикрашення предметів побуту, одягу. Вишивання розвиває творчі здібності молодшого школяра, почуття прекрасного, дає можливості створювати красу своїми руками [3].

У змісті технологічної освітньої галузі чітко простежується змістова лінія «Світ ремесел», яка спрямована на формування у молодших школярів ставлення до творів декоративно-прикладного мистецтва та ремесел (в тому числі і вишивки), як до культурної спадщини українського народу. Важливе завдання даної змістової лінії полягає у вмінні створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом. Так при ознайомленні з вишивкою вчителі початкової школи застосовують різноманітні техніки (поверхнево-нашивні, наскрізні, ажурні та ін.) .

Починаючи з першого класу учні спостерігають за самим процесом виготовлення виробу народними майстрами, який вчитель може запропонувати, як шляхом демонстрації відео матеріалів, так і запрошуючи майстринь свого регіону на уроки, або екскурсії в майстерні з даного ремесла. Щодо обов'язкових результатів, то учень може створювати виріб за допомогою дорослих або самостійно відповідно до зразка вчителя, чи власного задуму, при цьому застосовуючи, як традиційні класичні технології, так і сучасні варіації даного ремесла. В 3-4 класах учні можуть самостійно добирати необхідні матеріали для виготовлення виробів за зразком чи власним задумом, зіставляючи властивості матеріалів (тканина, нитки та інші матеріали). Важливо, що учнів 3-4 класів самостійно планують послідовність технологічних операцій під час виготовлення виробу вишивки. В діяльності учнів спостерігається такий важливий етап, як бажання оздобити вишитий виріб різними видами мережок, розробити власний візерунок, оздобити вишивку рушниковими швами та ін. [3].

Робота з вишивання в початковій школі не тільки цікава, а й корисна для молодших школярів. Вона має не тільки загальноосвітнє, а й виховне значення. У процесі занять на уроках «Дизайн та технології » учні набувають певних трудових умінь, оволодівають доступними їм прийомами ручного шиття,

навчаються практично осмислювати свою діяльність, працювати індивідуально. Разом з тим, методика ознайомлення з народним декоративним мистецтвом пробуджує любов до рідного краю, народу, традицій, звичаїв, сприяє розвитку художнього смаку, навчає оцінювати художні якості речей.

Заняття з вишивання в початковій школі дають можливість учням навчатися робити тонкі й точні рухи пальців і рук, що сприяє дрібній моториці рук.

Методика ознайомлення молодших школярів із вишивкою буде суцільним задоволенням завдяки ознайомленню з цікавою та необхідною інформацією про історію вишивки та особливості кожної із технік вишивки, поетапними інструкціями і детальними кольоровими фотографіями процесу виготовлення кожної моделі вишитого виробу [2].

Виготовлення виробів з елементами вишивки сприяє естетичному розвитку учнів, набуттю ними умінь добирати необхідні кольорові сполучення, форми, розміри та комплектуючі деталі вишитого виробу. Молодші школярі при роботі з вишивкою, крім теоретичних знань та практичних умінь знайомляться з механічними та технологічними властивостями вишивки, одержують відомості про виготовлення і призначення цих матеріалів. Це дозволяє розширити загальний кругозір учня, сприяє розвитку м'язів рук, вдосконалює окомір, закріплює трудові уміння і навички при роботі з іншими матеріалами (наперстком, п'яльцями, станками для вишивки та ін.).

Висновки. Проаналізувавши науково-педагогічну та методичну літературу можемо констатувати, що методика ознайомлення молодших школярів з вишивкою при вивченні технологічної освітньої галузі в початковій школі передбачає: 1) ознайомлення з поняттям «вишивка» та «гаптування», інструментами та матеріалами для ручної вишивки, технікою безпеки при роботі з матеріалами для вишивки; 2) ознайомлення з декоративно-ужитковим мистецтвом традиційної вишивки України; 3) формування у молодших школярів уявлень про місце та значення даного виду мистецтва у житті кожної людини та суспільства зокрема, його вплив на розвиток культури народу; 4) вивчення творчості сучасних майстрів української народної вишивки, як свого регіону, так

і України; 5) оволодіння навичками та уміннями виконувати найпростіші ручні шви починаючи з 1-2 класу («уперед голку», «ручна строчка», «через край», «тамбурний»,) та лічильні шви з 3-4 класу («напівхрестик», «хрестик»); б) виготовлення різних видів виробів та оздоблення їх традиційним видами української вишивки.

Список літератури:

1. Боринець Н.І., Ходзицька І.Ю. (2011) *Трудове навчання: українська вишивка: 5-11 класи*. К.: Шк.світ, 128с.
2. Данькова І. В. (2004) Трудове навчання як засіб формування естетичного смаку. *Трудова підготовка в закладах освіти. №2*. С.11-13.
3. Типові освітні програми для загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. К.: Видавництво «Світоч», 2019. – 336с.